

HET FONETISCH SCHRIFT

De Nederlandse voorbeelden ter illustratie werden, voor zover aanwezig, opzettelijk overgenomen van de grammofoonplaat *Beschaafd Nederlandse typeklanken* (Lier, Van In & Co), door E. Blancquaert besproken; de belangstellende gebruiker kan dus van de plaat afhoren wat hier met Nederlands wordt bedoeld. Een nadere fonetische beschrijving daarvan is ook te vinden in: E. BLANCQUAERT *Praktische Uitspraakleer van de Nederlandse Taal*⁶, Antwerpen, De Sikkel, 1962.

De hier gebruikte tekens zijn:

p	als in Ndl. <i>paard</i>
b	" <i>bal</i>
d	" <i>dak</i>
k	" <i>kar</i>
g	" <i>zakdoek</i>
m	" <i>maat</i>
n	" <i>nacht</i>
ŋ	" <i>tingeling</i>
ɲ	" <i>oranje</i>
l	" <i>les</i>
r	" <i>raar</i> (met tongpunttrillingen)
ʀ	" <i>raar</i> (gebrouwd)
f	" <i>fout</i>
v	" <i>Vlaming</i> (stemhebbend, dus niet zo dicht bij <i>f</i> als in het Hollands)
ʋ	" <i>water</i> (labiodentiaal)
w	" <i>water</i> (bilabiaal)
s	" <i>som</i>
z	" <i>zout</i>
ʃ	" <i>kruisje</i>
ʒ	" <i>gelei</i>
j	" <i>jas</i>
χ	" <i>lachen</i>
g	" <i>geven</i>
h	" <i>hoed</i>
ʔ	glotisslag, zoals aan Hgd. <i>ab</i> voorafgaat

i	als in Ndl. <i>bieden</i>
ɪ	" <i>bidden</i>
e	halflang, als in Ndl. <i>beek</i>
ɛ	als in Ndl. <i>bek</i>
æ	als in de open uitspraak van Ndl. <i>werken</i> (dus meer open dan in <i>zetten</i> ; bijna als in Eng. <i>back</i>)
a	halflang, als in Ndl. <i>baak</i>
ɑ	als in Ndl. <i>bak</i>
ɔ	" <i>bos</i>
ʊ	" <i>bom</i>
o	halflang, als in Ndl. <i>boos</i>
u	als in Ndl. <i>boek</i> (kort)
y	" <i>nu</i> (kort)
ø	" <i>beuk</i> (kort)
œ	" <i>freule</i> , of in het eerste lid van de tweeklank <i>ui</i> , als in Ndl. <i>lui</i>
ʌ	als in Ndl. <i>bus</i>
ə	" <i>de</i>

Diftongering wordt aangeduid door het naast elkander plaatsen van de elementen op drie wijzen (bv. *iə*, *ie*, *ie*) naar gelang van de onderlinge waarde van die elementen. Ook buiten de diftongering worden vaak vokalen of konsonanten kleiner gedrukt om aan te duiden dat zij minder sterk worden gehoord: bv. *ʃ.ns* (ons).

Diakritische tekens:

- ˙ halflang.
- : lang. Alle spraakklanken zonder lengte-tekens zijn dus kort
- ˘ aspiratie
- ˘ (onder de spraakkl.) : palatalisering die tevens een gehoorsindruk van mouillering geeft.
- ˘ (onder de spraakkl.) : vokalizing, waardoor l, m, n, r vaak syllabische waarde verkrijgen.
- ˘ ronding van niet-geronde of overronding van geronde.

- › halve ronding.
- ◁ ontronding of min dan normale ronding van geronde.
- ◄ halve ontronding.
- ⊥ meer gesloten.
- ⊥ meer open. Voor het gebruik van ⊥ en ⊥ dient als basis de volgorde i, ɪ, e, ε, æ voor de niet-geronde palatalen, y, ø, œ voor de geronde; u, o, u, ɔ voor de gutturalen; ʌ, ə, a, ɑ voor de medialen; a⊥ wijst echter in de regel op meer gesloten a, in de richting van het ə-timbre; u⊥ op meer gesloten u in de richting van het o-timbre; ɔ⊥ op meer gesloten ɔ in de richting van het u-timbre, o⊥ op meer open o in de richting van het u-timbre. Dit alles berust vooral op gehoorsindrukken; ik hoor ook ɪ⊥ als een vokaal tussen i en ε; ε⊥ als een vokaal tussen ε en ɪ, enz.; doch met deze rangschikking spreek ik mij niet uit voor een fysiologische klassificering in dezelfde volgorde; het woord is hier aan het vergelijkend experimenteel

onderzoek van het modern Nederlands. k⊥ en t⊥ betekenen meestal k en t die op weg zijn om door een volgende j te worden geassimileerd.

- ⊥ betekent : meer naar voren.
- ⊥ betekent : meer naar achteren.
- ∨ onder een konsonant : stemhebbend (geheel of gedeeltelijk).
- ∧ onder een konsonant : stemloos (geheel of gedeeltelijk).
- ˘ boven een vokaal : nasalering.
- * boven een vokaal : halve nasalering.
- ^ boven een vokaal : tweetoppig accent.

Woord of uitdrukking tussen / / : woord of uitdrukking in een ander verband dan de gewone tekst.

() in de tekst wijzen op varianten met of zonder het gedeelte tussen ().

- pauze.
- dunner, en dichter bij de voorafgaande letter, wijst op samenhang van voorafgaande of volgende letters;
- vervangt een reeds vermelde vorm.